voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 12 november 2025

Onderwerp Evaluatie en toekomst Dierenweide/beleeftuin Dieze Oost
Versienummer 2

Portefeuillehouder Gerdien Rots, Anja Roelfs

Samenvatting
Bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze heeft met de gemeente een bruikleenovereenkomst afgesloten over het in bruikleen geven van gemeentelijke grond en de opstallen voor de huisvesting van de stichting Knuffelkonijntjes en het beheren en exploiteren van de dierenweide/beleeftuin in de wijk Dieze-Oost. Daarin is afgesproken om de huidige beheerconstructie te evalueren.

Deze evaluatie is dit jaar uitgevoerd. Conclusie van deze evaluatie is dat de wijk Diezerpoort deze groene ontmoetingsplek nodig heeft om bij te dragen aan de wijkopgaven in deze wijk. Om de beleeftuin/groene ontmoetingsplek in stand te kunnen houden is een financiële bijdrage vanuit de gemeente van 15.000 euro per jaar nodig. In 2026 verstrekken we deze bijdrage vanuit de voorziening Diezerpoort Sociaal. Om rust en duidelijkheid te geven over de toekomst van deze belangrijke functie in de wijk is uiteindelijk een besluit over structurele financiering noodzakelijk. Deze beleidswens wordt t.z.t. bij de begrotingsbehandeling 2027 ingebracht zodat dan een integrale afweging plaats kan vinden en hierover duidelijkheid komt.

Op korte termijn (begin 2026) worden, naar aanleiding van de evaluatie, hernieuwde afspraken gemaakt met Wijbedrijf en stichting Knuffelkonijntjes over de kwaliteit van beheer (aansluiten bij actuele wet- en regelgeving dierenwelzijn en het vastleggen van het vrijwilligersbeleid). Voor de wat langere termijn (uiterlijk begin 2028) wordt onderzocht op welke manier de inhoudelijke koers en de continuïteit van het beheer voor de lange termijn geborgd kan worden op deze plek, mede in relatie tot de aflopende huurovereenkomst die het Wijbedrijf heeft afgesloten voor de Bewonerswerkplaats Dieze, de andere wijklocatie in Dieze-Oost.

Bijlagen
Bijlage 1 – Notitie “Evaluatie en toekomst Dierenweide/Beleeftuin Dieze Oost”.

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Datum 12 november 2025

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De notitie "Evaluatie en toekomst Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost.
2. Het besluit van het college om voor 2026 ten laste van de voorziening Diezerpoort Sociaal een financiële bijdrage van 15.000 euro voor beheer en exploitatie van de Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost te verstrekken.

Datum 12 november 2025

Inleiding

Aan de Hogenkampsweg in de wijk Dieze-Oost zat vroeger de Ramshorst, een buurtweide die werd beheerd door vrijwilligers uit de buurt. Vanwege de terugloop in vrijwilligers en enkele incidenten is overgegaan tot sluiting van deze buurtweide. Rond dezelfde tijd heeft de stichting Knuffelkonijntjes zich bij de gemeente gemeld met het verzoek om mee te denken in de huisvesting van de stichting. De gemeente Zwolle heeft toen besloten om de locatie aan de Hogenkampsweg te gebruiken als ontmoetingsplek voor de buurt en hiermee te kiezen voor een doorstart van de buurtweide én voor huisvesting van de stichting Knuffelkonijntjes.

Dierenweide Dieze-Oost is in 2019 van start gegaan onder de naam Beleeftuin Dieze Oost. Dit nieuwe Beleeftuin-concept was een combinatie van dieren, een moestuin en een speelplek waarbij stichting De Knuffelkonijntjes in het gebouw haar eigen konijnen en cavia's heeft ondergebracht. In het gebouw en op het terras is een ontmoetingsplek gerealiseerd waar ‘droge horeca’ wordt verkocht. De bruikleenovereenkomst is destijds met bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze afgesloten. Bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze fungeert als wijkvereniging voor de wijk Diezerpoort. Zij is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van twee belangrijke wijkfuncties in de wijk; Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost (buitenruimte waar ontmoeting, spelen en bewegen centraal staat) en de Bewonerswerkplaats Dieze (binnenruimte waar activering centraal staat).
Wijbedrijf Dieze heeft vervolgens een gebruikersovereenkomst met stichting Knuffelkonijntjes afgesloten waarbij de stichting verantwoordelijk is voor het dagelijkse beheer. In ruil daarvoor betaalt zij geen huur voor de huisvesting van haar stichting. Gemeente Zwolle is met dit nieuwe concept afgeweken van de beleidsnota Buurtweiden en Wijkboerderijen uit 1993. In 2022 is het concept al eens geëvalueerd en op basis daarvan is de bruikleenovereenkomst onder dezelfde condities verlengd onder voorwaarde dat er een begeleidingscommissie gevormd werd omdat stabiliteit en professionalisering gewenst was. De evaluatie is op dit moment relevant omdat de financiering van de dierenweide grotendeels afhankelijk is van incidentele middelen (budget mensenwelzijn-dierenwelzijn) die voor een belangrijk deel vanaf 1 januari 2026 niet meer beschikbaar zijn. Daarnaast vraagt o.a. de steeds strenger wordende wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn aandacht.

Kader

Wijkopgaven stadsdeel Oost 2025-2028, Wijkopgaven Oost 2025-2028.xlsx
Nota “Toekomstbestendig dierenwelzijnsbeleid gemeente Zwolle” Dierenwelzijnsbeleid
BOSS-beleid gemeente Zwolle (Bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de buitenruimte) BOSS beleid

Kernboodschap

Uit de evaluatie is gebleken dat de wijk Diezerpoort de dierenweide/beleeftuin Dieze-Oost als groene ontmoetingsplek nodig heeft om bij te dragen aan de wijkopgaven in de wijk. De gemeente Zwolle blijft daarom inzetten op instandhouding en versterking van de dierenweide/beleeftuin Dieze-Oost als de groene ontmoetingsplek/beleefpark voor de wijken Dieze-Oost en Dieze-West waar wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten, kunnen spelen en bewegen. Met bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze en de stichting Knuffelkonijntjes worden voor 2026 hernieuwde afspraken gemaakt over beheer en exploitatie van de dierenweide/beleeftuin Dieze-Oost.

Toelichting

Het belang van een groene ontmoetingsplek in een verstedelijkte omgeving met relatief veel kleine huurwoningen zonder of met beperkte buitenruimte is groot. De Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost ligt

centraal in de wijk Diezerpoort en levert een belangrijke bijdrage aan de wijkopgaven van deze wijk. Jong en oud bezoekt deze plek, speelt, beweegt en ontmoet. Kinderen vieren hun verjaardagsfeestjes, ouderen drinken een kop koffie en wijkbewoners vinden daar een zinvolle daginvulling. In een wijk waar relatief veel mensen wonen in een kwetsbare positie is deze plek nodig. En Diezerpoort is trots op deze plek. Met een vaste groep vrijwilligers, veelal wijkbewoners, wordt deze locatie goed onderhouden en wordt er een flink aantal wijkactiviteiten aangeboden. De Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost draait nu zes jaar en wordt vanuit verschillende gemeentelijke budgetten (merendeels met een incidenteel karakter) gefinancierd. Uit de evaluatie blijkt dat er jaarlijks ongeveer 15.000 euro van de gemeente nodig is om deze plek te beheren en exploiteren. De totale exploitatiekosten liggen hoger maar de stichting Knuffelkonijntjes draagt (naast de personele inzet) zelf bij door de dierkosten voor haar rekening te nemen.
Voor 2026 wordt opnieuw een projectsubsidie van 15.000 euro verleend. Deze wordt ten laste gebracht van de voorziening Diezerpoort Sociaal. Er worden nieuwe afspraken met bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze en stichting Knuffelkonijntjes gemaakt over het voldoen aan steeds strenger wordende wet- en regelgeving op het terrein van dierenwelzijn. Daarnaast worden afspraken gemaakt over het vastleggen van het vrijwilligersbeleid op deze locatie (bijv. verzekering, vertrouwenspersoon, begeleiding).
Er is rust en duidelijkheid nodig voor de exploitatie van de Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost en dat vraagt om een uitspraak over structurele financiering. Het is aan het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad om hierover bij de begrotingsbehandeling 2027 een besluit te nemen. In ieder geval moeten dan de nieuwe afspraken over het borgen van de kwaliteit van het beheer t.a.v. dierenwelzijn en vrijwilligersbeleid gemaakt zijn.
Voor de lange termijn wordt door het programmateam Maatschappelijke voorzieningen onderzocht wat de inhoudelijke koers en de organisatorische borging kan zijn voor deze locatie.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Zoals eerder beschreven is er in de wijken Dieze-Oost en Dieze-West behoefte aan een dergelijke locatie, maar ook veel draagvlak. Dit uit zich door een groot aantal bezoekers (de stichting schat het aantal bezoekers op bijna 20.000 per jaar), de diversiteit van bezoekers (van kinderen met een verjaardagsfeestje tot ouderen die in de tuin komen zitten), de betrokkenheid van lokale ondernemers en de inzet van een vaste groep van ongeveer 20-24 vrijwilligers uit de wijken.
Maatschappelijke organisaties maken gebruik van de dierenweide (stichting “Kind in Beeld”, Vereen, WIJZ en een aantal kinderdagverblijven en zorgcentra). De Rotaryclub Zwolle en tuinontwerper Harry Pierik hebben zich ook voor meerdere jaren verbonden aan deze locatie.

De stichting Knuffelkonijntjes en Wijbedrijf Dieze kunnen zich vinden in de lijn van dit voorstel.

Communicatie
De uitkomsten van de evaluatie en ons besluit is uiteraard gedeeld met Wijbedrijf Dieze en de stichting Knuffelkonijntjes. Voor het overige heeft geen actieve communicatie plaatsgevonden.

Financiën
Vanaf 1 januari 2026 zijn er geen middelen meer beschikbaar vanuit het budget mensenwelzijn-dierenwelzijn. Vanuit dat budget ontving het Wijbedrijf 2/3 van het totale jaarlijkse subsidiebedrag (10.000 euro van de totale gemeentelijke subsidie van 15.000 euro). Ook vraagt het zowel aan de zijde van het Wijbedrijf en stichting Knuffelkonijntjes als de gemeente veel capaciteit om ieder jaar vanuit

verschillende budgetten (die een karakter hebben van het aanjagen/stimuleren van bewonersinitiatieven) deze structurele voorziening te bekostigen.
Binnen de huidige begroting is gezocht naar structurele financiering binnen de beschikbare budgetten en opgaven maar niet gevonden. De Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost is ook een “vreemde eend” in de bijt. Het is geen buurtweide, geen stadsboerderij, geen BOSS-locatie en geen wijkcentrum maar zij heeft wél een belangrijke wijkfunctie waar meerdere gemeentelijke doelstellingen gehaald worden.

Voor 2026 kan incidenteel de benodigde financiële bijdrage ten laste gebracht worden van de voorziening Diezerpoort Sociaal. Aanspraak op andere subsidieregelingen zoals o.a. de subsidieregeling buurtweide vervallen daarmee zodat er één subsidiestroom tussen gemeente en Wijbedrijf Dieze is m.b.t. de Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost. Om meer rust en duidelijkheid te bieden over de toekomst van deze functie wordt bij de begroting 2027 een aanvraag voorbereid voor een structurele bijdrage van 15.000 euro per jaar waarbij een integrale afweging met andere beleidswensen kan plaatsvinden. Dat biedt ook de ruimte om goede afspraken te maken over o.a. het borgen van het dierenwelzijn op deze locatie indien de stichting Knuffelkonijntjes daar dieren blijft houden en het vrijwilligersbeleid op de locatie.
Het programmateam Maatschappelijke voorzieningen heeft dan voldoende tijd om een onderzoek te laten uitvoeren naar de inhoudelijke koers voor de langere termijn en de continuïteit van beheer en exploitatie van deze groene ontmoetingsplek Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost, mede in relatie tot de andere locatie, Bewonerswerkplaats Dieze, waar het Wijbedrijf voor verantwoordelijk is en waarvan de huurovereenkomst op 31 december 2028 afloopt. Dit onderzoek kan binnen de beschikbare capaciteit en middelen van het programmateam worden uitgevoerd.

Risico’s
Het wegvallen van incidentele middelen maakt dat de dierenweide/beleeftuin Dieze-Oost niet kan werken aan de opgaven in de wijk. Hierdoor is vertrek van stichting Knuffelkonijntjes zeer waarschijnlijk. Dit betekent een groot verlies voor de inwoners van deze toch al kwetsbare wijk.
Het dagelijkse beheer van deze locatie is nu een verantwoordelijkheid van een vrijwilligersorganisatie. De vraag is of dit op termijn toekomstbestendig is. De strenger wordende wet- en regelgeving t.a.v. het houden van dieren is namelijk een risico. De Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost is op openbare gemeentegrond gevestigd en moet conform beleid Dierenwelzijn gaan voldoen aan de eisen van de wet- en regelgeving. De Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost wordt samen met de buurtweiden gefaciliteerd door ondersteuning te bieden bij deze opgave. Het is daarbij de vraag of het houden van dieren op openbare gemeentegrond door vrijwilligers haalbaar is. Ook kan het amendement ‘Toewerken naar fokverbod’ implicaties hebben voor het dagelijks beheer door de stichting Knuffelkonijntjes, gezien zij fokken met dieren. De stichting Knuffelkonijntjes geeft overigens aan dat zij zich minder wil gaan richten op het houden van dieren maar meer op het ontmoeten, bewegen en spelen.

Structurele financiering gaat op termijn rust en duidelijkheid bieden. Wanneer deze er niet komt, is het onduidelijk of deze voorziening op deze plek en op deze manier kan blijven. Het uitblijven van een structurele financiering vormt daardoor ook een risico.

Vervolg
1. Met bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze en de stichting Knuffelkonijntjes worden voor 2026 hernieuwde afspraken gemaakt over beheer en exploitatie van de dierenweide/beleeftuin

Dieze-Oost. Daarin wordt ten minste het volgende opgenomen:

a. De gemeente stimuleert en versterkt, daar waar mogelijk binnen de bestaande budgetten, de groene ontmoetingsplek op de dierenweide Dieze-Oost.
b. Stichting Knuffelkonijntjes is eigenaar van de dieren en moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het terrein van dierenwelzijn. Hierin worden zij meegenomen in het overleg met andere gemeentelijke dierlocaties. De kosten voor het houden van deze dieren zijn voor hun rekening.
c. De stichting Knuffelkonijntjes blijft verantwoordelijk voor de aansturing van de vrijwilligers en legt haar vrijwilligersbeleid vast. Ondersteuning bij de aansturing van vrijwilligers is, afhankelijk van de ondersteuningsvraag, mogelijk via Zwolle Doet! En Het werkt sociaal (voorheen Travers Welzijn).
d. Wijkmanagement voert regie over deze locatie vooruitlopend op het onderzoek naar de positie van deze locatie in de maatschappelijke voorzieningen van de wijk.

2. Aan bewonerscoöperatie Wijbedrijf Dieze wordt vanuit de voorziening Diezerpoort Sociaal voor 2026 een financiële bijdrage van 15.000 euro verleend voor beheer en exploitatie van de dierenweide/beleeftuin Dieze-Oost. Structurele financiering van deze plek wordt afgewogen bij de begrotingsbehandeling 2027. Aanspraak op andere subsidieregelingen zoals o.a. de subsidieregeling buurtweide vervallen daarmee zodat er één subsidiestroom tussen gemeente en Wijbedrijf Dieze is m.b.t. de Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost.
3. Binnen de daarvoor beschikbare middelen voert het programmateam Maatschappelijke voorzieningen een onderzoek uit naar de inhoudelijke koers voor de langere termijn en de continuïteit van beheer en exploitatie van deze groene ontmoetingsplek Dierenweide/Beleeftuin Dieze-Oost, mede in relatie tot de andere locatie, Bewonerswerkplaats Dieze, waar het Wijbedrijf voor verantwoordelijk is en waarvan de huurovereenkomst op 31 december 2028 afloopt.

Openbaarheid

Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer